

«Քայլ առ քայլ» բարեգործական հիմնադրամ

«Նախադպրոցական հաստատության մանկավարժական աշխատողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացման» ծրագիր

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝ Ինտեգրված պարապմունքների կազմակերպումը՝ կարողունակահեն կրթական մոտեցման համատեքստում

Դաստիարակ՝ Հարությունյան Վարդուհի

Մանկապարտեզ՝ «Ավանի թիվ 57 Մսուր մանկապարտեզ»
ՀՈԱԿ

2023թ.

Բովանդակություն

1. Ներածություն.....	2
2. Գլուխ 1. Ինտեգրված պարապմունքների կազմակերպումը.....	5
3. Գլուխ 2. Հետազոտության ընթացքը.....	7
4. Եզրակացություն.....	13
5. Գրականության ցանկ.....	14

Ներածություն

Նախադպրոցական կրթության հիմնական նպատակն է ապահովել երեխայի մտավոր, սոցիալական, հուզական, ֆիզիկական և գեղագիտական ոլորտների համակողմանի ու ներդաշնակ զարգացումը: Այս նպատակին հասնելու ուղիներից է մանկապարտեզում ուսումնառությունը ինտեգրված պարապմունքների միջոցով կազմակերպելը:

Նախադպրոցական կրթության մեթոդական նորացման կարևոր ուղղություններից է ինտեգրված պարապմունքների անցկացումը մանկապարտեզի մանկավարժական գործընթացում: Ինտեգրված պարապմունքները նպատակաուղղված են տարբեր մեթոդիկաների միջև կապերի դրսևորմանը, առարկաների կամ երևույթների համակողմանի ուսումնասիրմանը, գիտելիքների համակարգվածությանը, ստեղծագործական երևակայության զարգացմանը: Ինտեգրված պարապմունքը ուղղված է որոշակի թեմայի ամբողջական բացահայտմանը գործունեության տարբեր ձևերի կիրառմամբ՝ խաղ, աշխատանքային գործունեություն, կերպարվեստային գործունեություն, պարապմունքներ:

Ինտեգրված պարապմունքի կառուցվածքային կողմը պահանջում է նյութի հստակություն և տարբեր մեթոդիկաների միջև տրամաբանական կապի ապահովում: Դա կարող է իրականացվել պարապմունքի ընթացքում՝ ինտերակտիվ մեթոդների և ժամանակակից մոտեցումների կիրառմամբ: Ինտեգրված պարապմունքին նախապատրաստվելիս դաստիարակը կարող է օգտվել ինտելեկտուալ քարտի մեթոդից: Ինտելեկտուալ քարտը որոշակի թեմայի բովանդակային ուսումնասիրման կառուցվածքային, տրամաբանական սխեմա է, որտեղ արտացոլվում են հանգուցային հասկացությունը կենտրոնում, իսկ օժանդակ հասկացությունները՝ հանգուցային հասկացության շուրջ:

Ասա՛ ինձ, և ես քեզ կլսեմ

Ցույց տո՛ւր ինձ, և ես կհիշեմ

Մասնակից դարձրո՛ւ, և ես կհասկանամ:

Հետազոտության նպատակը

Ինտեգրված պարապմունքների ընթացքում իրականացնել տարբեր մեթոդիկաների միջև կապերի դրսևորման, առարկաների կամ երևույթների համակողմանի ուսումնասիրություն:

Թեման՝ Ինտեգրված պարապմունքների կազմակերպումը՝ կարողունակահեն կրթական մոտեցման համատեքստում

(Տարրական մաթեմատիկական պատկերացումներ և նկարչություն)

Նպատակը.

. Պատկերացում ձևավորել թվաբանական պարզ խնդրի վերաբերյալ, սովորեցնել կազմել գումարման խնդիրներ, ճիշտ ձևակերպել խնդրի պատասխանները:

. Ամրապնդել և ճշտել նախկինում ձեռք բերած գիտելիքները 2 և 3 թվերի կազմությունը, հաշիվ՝ 1-3 թվերի սահմանում:

. Ամրակայել պատկերացումներ՝ հիմնական գույների մասին, սովորել հիմնական գույների միջոցով ստանալ բաղադրյալ գույներ:

. Զարգացնել հետաքրքրասիրությունը, գեղագիտական ճաշակը, տրամաբանական մտածողությունը, քերականական ճիշտ և կապակցված խոսքը:

. Ձևավորել համագործակցային հմտությունները:

Վարկած

Մանկապարտեզում ժամանակակից պահանջներին համապատասխան պարապմունքի կազմակերպումը կնպաստի պրակտիկ գործունեության կատարելագործմանը, բովանդակային նոր մոտեցմանը, մեթոդների կիրառմանը:

Հետազոտությունն իրականացնում ենք հետևյալ նպատակով՝

Ձևավորել երեխայի հոգեկան գործընթացը՝ հիշողություն, ուշադրություն, մտածողություն, երևակայություն, խոսք, ապահովել միջառարկայական կապերը տարբեր մեթոդիկաներից, կիրառվում է նաև ինտելեկտուալ քարտի մեթոդը:

Հետազոտական աշխատանքի ընթացքը և բաժինները

Հետազոտությունը կատարվել է Ավանի թիվ 57 մսուր մանկապարտեզում, 2023թ-ի նոյեմբերի 10-ից մինչև 29-ը: Իմ կողմից որպես հետազոտական առանցք ընտրվել է ավագ նախադպրոցական տարիքի 25 երեխա:

ԳԼՈՒԽ.1 ԻՆՏԵԳՐՎԱԾ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

Ինտեգրված պարապմունքները ապահովում են երեխայի մտավոր, սոցիալական, հուզական, ֆիզիկական և գեղագիտական ոլորտների համակողմանի զարգացումը: Ինտեգրված պարապմունքները կարևորում են գործունեության այն ձևերը որոնք պահանջում են ինքնուրույն մտածողություն, նախաձեռնողականություն, համագործակցություն, հնարամտություն, անձնական կարգապահություն, շրջապատում կատարվող փոփոխությունների ճիշտ ընկալում: Ինտեգրված ուսուցումը ենթադրում է տարբեր մեթոդիկաների միջև կապերի ստեղծում, այսինքն, որևէ թեմա ուսումնասիրելիս ամփոփվում են տարբեր մեթոդիկաներից հարցեր և երեխաները հասկանում են տարբեր մեթոդիկաների միջև գոյություն ունեցող կապերը: Երեխաների առաջարկվում են հետաքրքիր թեմաներ կենսական հարցերի շուրջ: Ուսումնասիրվող թեմայի մեջ երեխաների հետաքրքրություններին կենտրոնական տեղ հատկացնելով ապահովվում է երեխաների շահագրգռվածությունն ու հետաքրքրասիրությունը թեմայի նկատմամբ: Խաղի տարրը ինտեգրված դասի անբաժանելի մասն է:

Ինտեգրված դասի հիմնական խնդիրները.

-երեխաների կողմից շրջապատող աշխարհի պատկերի ամբողջական ընկալման ձգտումը:

-նախադպրոցականների մոտ տեղեկատվության ինքնուրույն զարգացման և դրա օգտագործման հմտությունների ձևավորում:

Դաստիարակը ինտեգրված պարապմունքին նախապատրաստվելիս հաշվի է առնում հետևյալը.

- թեման համապատասխանում է երեխաների հետաքրքրություններին,
- ընտրված թեման նպաստում է երևակայության և ստեղծագործական մտածողության խթանմանը,

- ընտրված թեման անհրաժեշտ է անցնել այնպես, որ ապահովվի բոլոր երեխաների մասնակցությունը,
- երեխաները հնարավորություն ունենան համագործակցելու և որոշակի պատասխանատվություն կրելու,
- երեխաները կարողանան ավելացնել իրենց գիտելիքներն ու փորձը՝ միջավայրի, առարկաների, մարդկանց և իրենց շրջապատում տեղի ունեցող իրադարձությունների վերաբերյալ:

<<Ինտեգրված պարապմունքները իրենց բազմազանությամբ և միօրինակությամբ ապահովում են երեխայի ամբողջական պատկերացումներն ու բազմազան կապերը՝ տարբեր օբյեկտների և երևույթների միջև>>:

Լալա Սմբատյան <<Նախաշավիղ>> 2015թ

<<Երեխան ունի տեսնելու, մտածելու, զգալու իր հատուկ ունակությունը: Չկա առավել անմիտ բան, քան նրանց այդ ունակությունը մերով փոխարինելու փորձը>>:

Ժան Ժակ Ռուսո <<Նախաշավիղ 2>> 2016թ

ԳԼՈՒԽ 2. ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ստեղծվել են համապատասխան մանկավարժական պայմաններ, իրականացվել է որոշակի մանկավարժական աշխատանք, որը նպաստել է մաթեմատիկական գիտելիքների առավել խորը յուրացմանը՝ նկարչության պարապմունքի միջոցով: Հետազոտական աշխատանքի իրականացման համար օգտվել են զննման, դիտման, զրույցի, ինչպես նաև կիրառել են ինտերակտիվ մեթոդներ՝ մտագրոհ, ենթախմբերի բաժանում, հարցեր, հարցադրումներ:

Պարապմունքի պլանը

Անհրաժեշտ նյութեր

- Սև մատիտ, ջրաներկ, նկարչական թուղթ , փորձաթուղթ, 1-3 թվանշաններով քարտեր
- Ցուցադրական նյութ՝ պարզ խնդիրների տեսքով
- Բաշխիչ նյութեր՝ երեխաների թվով երկգծանի քարտեր, թվային պատկերներ՝ 1,2,3
- Գունավոր ծաղիկներ՝ ըստ խմբերի քանակի, խաղ-մրցույթի համապատասխան պատասխաններին համապատասխան

Պարապմունքի ընթացքը

Խթանման փուլ /3-5ր./

Երեխաները դաստիարակի օգնությամբ վերհիշում են հիմնական գույները:

Դաստիարակ- Նայե՛ք ձեր շուրջը և ասացե՛ք՝ ի՞նչ հիմնական գույների առարկաներ եք տեսնում:

Իսկ ի՞նչ առարկաներ կան ոչ հիմնական գույների:

Նշե՛ք երկու առարկա, որոնք կարող են լինել միայն կապույտ գույնի:

Նշե՛ք երեք առարկա, որոնք կարող են լինել միայն կարմիր գույնի:

Նշե՛ք մեկ առարկա, որը լինում է միայն դեղին գույնի:

Ի՞նչ տեղի կունենա, եթե խառնենք երկու հիմնական գույներ:

Իմաստի ընկալում

Խումբ բաժանվում է ենթախմբերի 4-6 հոգանոց: Յուրաքանչյուր ենթախումբի տրամադրել սև մատիտ, ջրաներկ, նկարչական թուղթ, փորձաթուղթ:

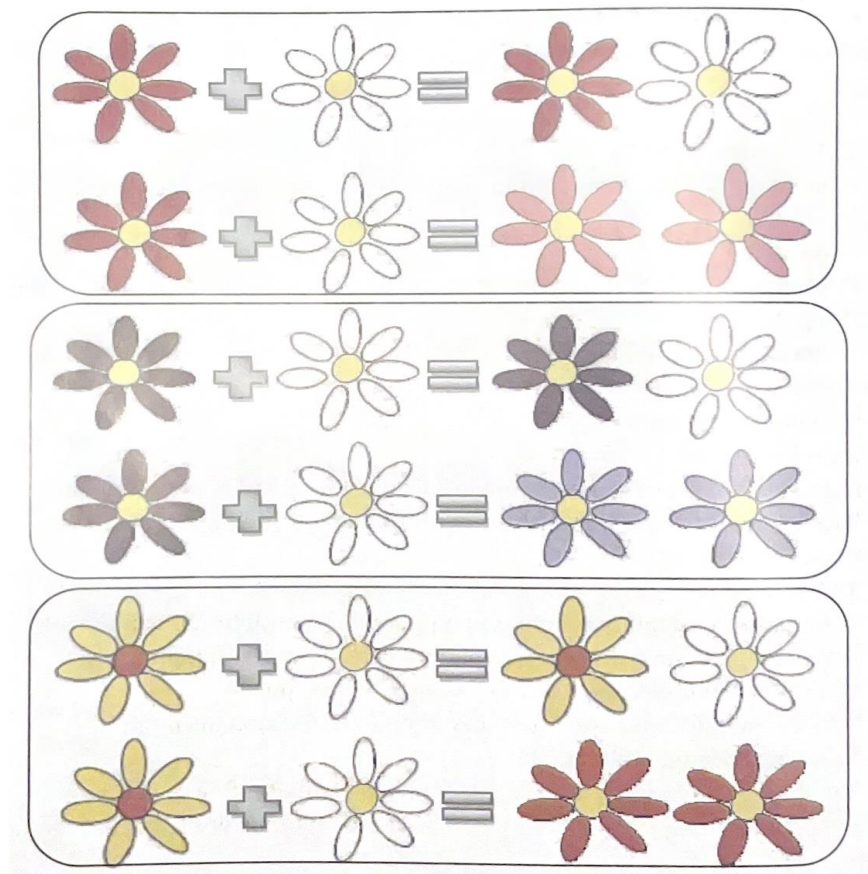
Առաջարկվում է հիմնական գույներին ավելացնել առաջարկվող գույնը և փորձաթղթի վրա ստանալ նոր գույն: Հիմնական և նոր ստացած գույներն օգտագործելով՝ նկարել ծաղիկներ, կազմել պարզ գումարման խնդիրներ:

Ամբողջ խումբը ստանում է նույն հանձնարարությունը:

-Ունենք մեկ հիմնական գույնի ծաղիկ, դրան գումարում եք ևս մեկ սպիտակ ծաղիկ:

-Մտածեք՝ քանի՞ տարբերակ կարելի է ստանալ:

(Անհրաժեշտության դեպքում հարկավոր է հուշել երեխաներին՝ աշխատել ոչ միայն գումարել ծաղիկները, այլև ուշադրություն դարձնել գույների խառնուրդին:)

Երեխաները նկատում են, որ խմբի անդամները՝ օգտագործելով նույն գույները, ստանում են տարբեր երանգի ծաղիկներ: Նրանք պետք է կարողանան ոչ միայն ճիշտ կատարել գումարման գործողությունները, այլև փորձեն մեկնաբանել գունային երանգի ստացման պատճառները և բացատրեն, թե ինչու՞ է այդպես ստացվում:

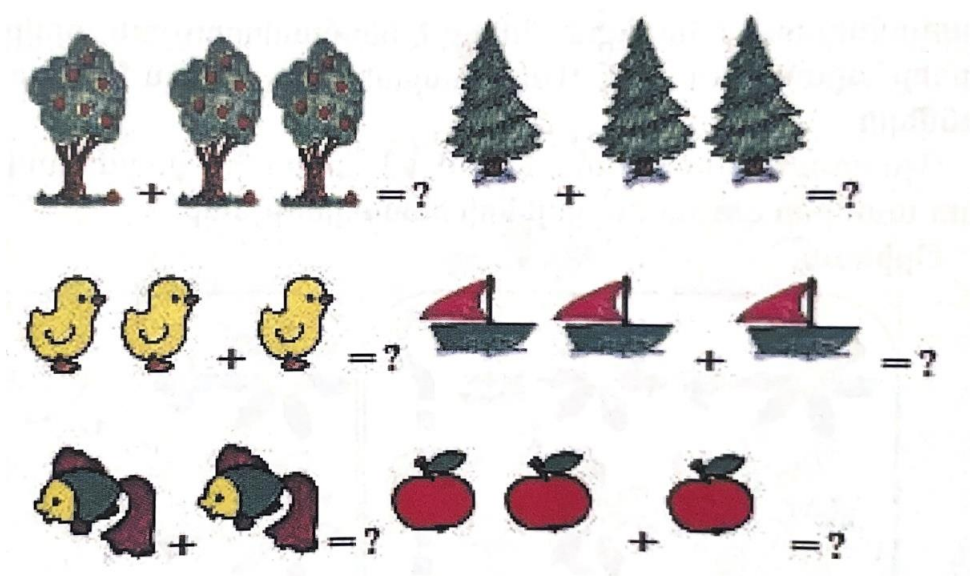
Հնչում է դաստիարակի հաջորդ հարցը.

-Ինչպե՞ս բացատրել ստացված երանգի տարբերությունը:

Հարցի 2-3ր քննարկում են ենթախմբերով և ենթախմբից որևէ մեկը պատասխանում է հարցին: Պետք է բոլոր երեխաները արտահայտվեն: Ամփոփվում է երեխաների պատասխանները: Գրատախտակին ամրացվում են առանձին քարտերով նոր խնդիրներ՝ երկու տարբեր գույնի ծաղիկների համադրությամբ:

Օրինակների քանակը պետք է շատ լինի, որպեսզի երեխաներն ունենան ընտրության հնարավորություն: Երեխաները տեղերում կազմում են առաջադրված խնդիրը, ստանում գումարման պատասխանը և գունային համադրումը:

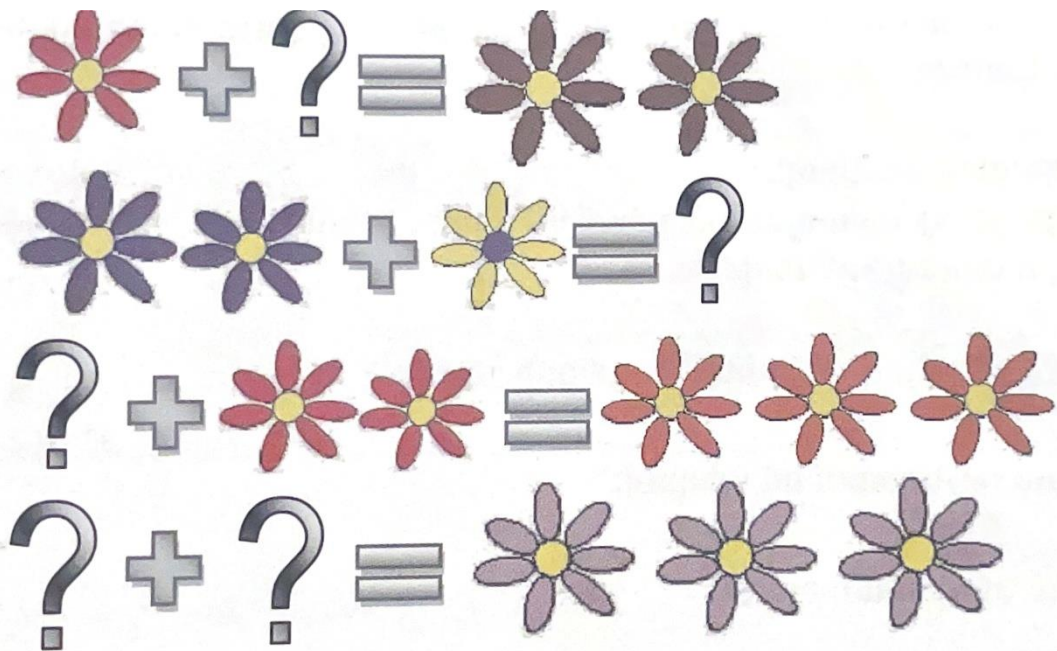
Ֆիզկուլտ-դադարից հետո կատարվում է աշխատանք բաշխից նյութերով: Երեխաները տեղերում ընտրում և բարձրացնում են այն թվանշանը, որը համապատասխանում է ցուցադրած խնդրի պատասխանին: Դաստիարակը գրատախտակին հերթով ցուցադրում է նկարներով քարտեր, իսկ երեխաները տեղերում բարձրացնում են թվապատկերները:

-Ի՞նչ եք կարծում, ինչ թվից են կազմված երկու և երեք թվերը:

Երեխաները տեղերից ցուցադրում են հնարավոր տարբերակները:

Անցկացվում է խաղ-մրցույթ, որի ընթացքում խմբերին մեկական մեծ քարտ է տրվում, որի վրա նկարված են պարզ խնդիրների գծապատկերներ: Երեխաներն ըստ գույների գուշակում են տրված խնդրի լուծումը: Ենթախմբերն արագ քննարկում են և ենթախմբից որևէ մեկը ցույց է տալիս համապատասխան գույնի ծաղիկ: Հաղթում է այն խումբը, որը արագ գտնում է պատասխանը:

Կշռադատման փուլում պարզեցի թե ինչ զգացողություններ առաջացան երեխաների մեջ կարմիր, կապույտ և դեղին գույները օգտագործելուց, ինչ նոր բան սովորեցին :

Դիտարկում

Դաստիարակը իր առջև նպատակ էր դրել ուսուցման արդյունավետության բարձրացման նպատակով ինտեգրել տարրական մաթեմատիկայի և նկարչության

պարապմունքը: Պարապմունքի թեման բխում էր ծրագրային պահանջներից, նպատակները և խնդիրները հստակ ձևակերպված էին: Պարապմունքի տարբեր բաժինները տրամաբանորեն շաղկապված էին միմիանց :Ճիշտ ընտրված մեթոդները, տեխնոլոգիաները՝ փոխգործուն, խաղային, ցուցադրման, բացատրման օգնեցին ամբողջությամբ իրականացնել իր առջև դրված նպատակը և խնդիրները: Երեխաների նախկինում ձեռք բերված գիտելիքները օգնեցին իրագործել իրենց առջև դրված խնդիրները: Դաստիարակի կողմից տրվող առաջադրանքնորը հստակ էին, դրանց ստուգումը՝ հետևողական: Պարապմունքն ընթացավ ճիշտ կառուցվածքով: Ճիշտ և տեղին էր ընտրված դիդակտիկ նյութերը և այս ամենը նպաստում էին զարգացնելու ճանաչողական մոտիվացիան մաթեմատիկական և տեխնիկական կարողությունները՝ կատարելով պարզ մաթեմատիկական գործողություններ: Երեխաները կարողանում էին ազատ և ինքնուրույն գործել արտահայտել իրենց մտքերը: Ողջ պարապմունքի ընթացքում գտնվում էին ակտիվ վիճակում՝ դաստիարակի հարցերին տալով քերականորեն ճիշտ ձևակերպված նախադասություններով պատասխաններ:

Դաստիարակի կողմից հետազոտվող թեման շատ են կարևորում նախադարձականի կրթության մեջ, քանի որ այն իրականացնում է ուսումնասիրվող օբյեկտի բազմակողմանի քննության, երեխաների գիտելիքների համակարգված ձևավորման , շրջակա աշխարհի իմաստալից ընկալման, ստեղծագործական հետաքրքրությունների ձևավորմանը: Տվյալ ուսումնական նյութի վերաբերյալ տրամադրվում են հարուստ տեղեկատվություն, ինչի շնորհիվ իրակացվում են մի շարք խնդիրներ՝ տարբեր օբյեկտների և երևույթների միջև եղած կապը, ուսումնական տարբեր ոլորտները, փոխադարձ կապը: Ձևավորվում է համեմատելու, ընդհանրացնելու և եզրակացնելու կարողությունները:

Տնօրեն՝ Մարգարիտա Հովհաննիսյան

Դիտարկում

Դաստիարակը պարապմունքի ընթացքում հասավ իր առջև դրված նպատակներին: Երեխաները կարողանում էին կատարել պարզ մաթեմատիկական գործողություններ,

համեմատում էին, հետազոտում առարկաները: Կարողանում էին գտնել խնդրի լուծումը: Ցուցաբերում էին հետաքրքրություն թեմայի վերաբերյալ: Նկատվում էր զգայական գործընթացների առաջատարություն: Երեխաները սովորում էին մտածել գործողությունների միջոցով, իսկ այդ մտածական գործողությունների կիրառմանը դրդում էր դաստիարակը: Դաստիարակը կիրառեց մտագրոհ, աշխատանք ենթախմբով մեթոդները, որոնք շատ արդյունավետ էին պարապմունքի համար: Երեխաներն առավել ակտիվ էին նկարչության ժամանակ, կարողանում էին հիմնական գույներից ստանալ բազադրյալ գույներ, աշխատանքը կատարում էին սիրով և մեծ հետաքրքրությամբ: Աշխատանքներն ուղղված էին նախադպրոցական տարիքի երեխաների մաթեմատիկական և տեխնիկական կարողությունների, մշակութային կարողությունների զարգացմանը: Դաստիարակը միևնույն թեմայի շուրջ տարբեր գործունեությունների միջոցով իրականացրեց իր առջև դրված նպատակները: Երեխաներն ամբողջությամբ ներգրավված էին պարապմունքի մեջ, գտնվում էին ակտիվ դերում, պատասխանում էին իրենց ուղղված հարցերին՝ բավականին տրամաբանորեն կապակցված նախադասություններով:

Մանկապարտեզում ինտեգրված պարապմունքի կազմակերպումը շատ եմ կարևորում, քանի որ գործունեության այս ձևը պահանջում է ինքնուրույն մտածողություն, նախաձեռնություն, համագործակցություն, կարգապահություն շրջապատում կատարվող փոփոխությունների ճիշտ ընկալում: Ինտեգրված պարապմունքները միտված են լուծելու մի շարք խնդիրներ: Ուսուցման այս ձևը մի շարք կապեր է հաստատում առարկաների և երևույթների միջև: Ինտեգրումն օգնում է տվյալ թեմայի շուրջ ձեռք բերել հիմնական գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ:

Մեթոդիստ՝ Անահիտ Հարությունյան

Դիտորդները եկան այն համոզման, որ ինտեգրված պարապմունքները շատ արդյունավետ են և նպատակային, որոնք լուծում են մի շարք կրթադաստիարակչական խնդիրներ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Այսպիսով հետազոտական աշխատանքի ավարտին եկա այն եզրահանգման, որ մանկապարտեզում ժամանակակից պահանջներին համապատասխան պարապմունքի կազմակերպումը նպաստում է պրակտիկ գործունեության կատարելագործմանը, որոնց օգնում են բովանդակալից մոտեցումը, նոր մեթոդների կիրառումը: Ինտեգրված պարապմունքի ընթացքում տարբեր մեթոդիկաների միջև կապերի բացահայտումը նպաստեց առարկաների և երևույթների ուսումնասիրությանը:

Հետագա աշխատանքների ընթացքում ցանկալի է, որ դաստիարակներն ինտեգրված պարապմունքներն պլանավորելիս և կազմակերպելիս ապահովեն հնարավորինս բարձր մոտիվացիա:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Հ.Միտոյան, Լ.Սմբատյան Ուսումնական ձեռնարկ մանկապարտեզի համար, Երևան 2005
2. Ա.Հովհաննիսյան, Ս.Մարության «Պարտեզ» նախադպրոցական կրթական ծրագիր, Երևան 2008
3. В.И.Турченко Дошкольная педагогика Москва 2014
4. Н. Рыжова Развитие речи в детском саду. Конспекты занятий в младшей, средней и старшей группах Москва 2010г.